

Rensning och underhåll av dikningsföretag

11 september 2012

**Therese Eklund,
vattenhandläggare**

Vad ska jag prata om?

- Generell lagstiftning
- Lagstiftning som rör rensningsarbeten
- Exempel på försiktighetsmått
- Exempel på beslut
- Frågor

11 kap 2 § miljöbalken

Med vattenverksamhet avses:

1. bortledande av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge,
4. åtgärder som utförs för att avvattna mark, ..., eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål (markavvattning).

Dikningsföretag har kommit till genom en vattenverksamhet och är således en vattenanläggning enligt 11 kap 3 §

Förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

Vattenverksamheter:

Länsstyrelsen har tillsyn både på tillståndsgivna verksamheter och på icke tillståndsgivna

Förrättning = Tillstånd

- Dikningsföretagens förrättning är att jämställa med ett tillstånd!
- Har rättskraft för det som prövats vid förrättningen 24 kap 1 § MB! OBS!
- Vid ändringar av dikningsföretaget krävs en om-/nyprövning i miljödomstolen!
- (Visst utrymme för lagliga ändringar i ÄVL - 1918 års vattenlag)

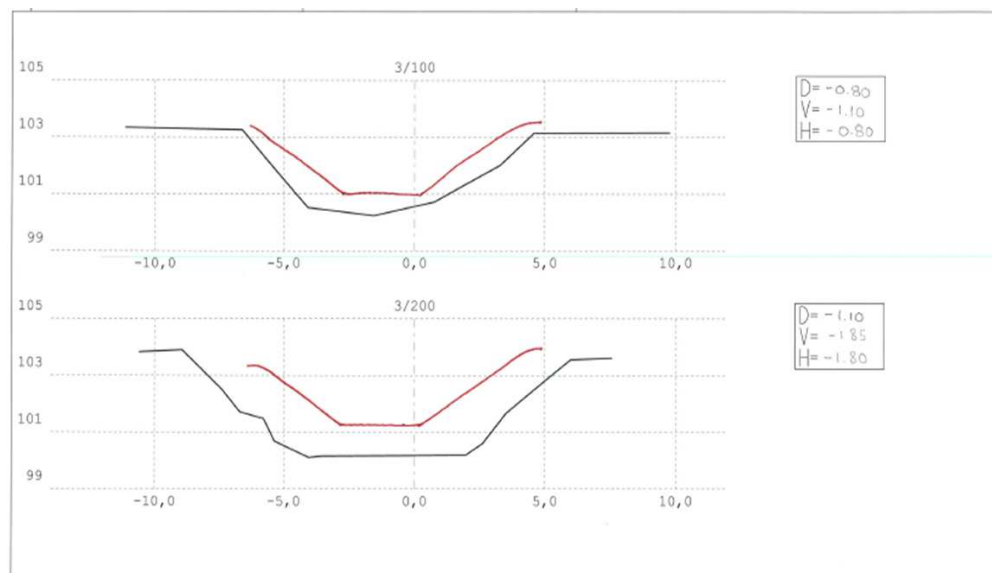
Dikningsföretagens rättigheter

- 11 kap 15 § MB har **rätt att rensa ner till profilerna enligt förrättning eller till senast lagliga djup och läge**
- 28 kap 11 § MB **rätt att använda annans mark** för underhållsarbete
- 2 kap 6 § LSV rensmassorna får läggas på **närmsta strand** m.m.
- Enligt 11 kap 17 § MB har dikningsföretaget underhållskyldighet och **rättighet att rensa till fastställt djup och läge enligt förrättning**

Dikningsföretagens skyldigheter

- enligt 11 kap 17 § MB, **underhålla** samt rättighet att rensa till angivet djup och läge enligt förrättning (Fixpunkter BrB 14 kap 8 §)

- enligt 11 kap 15 § MB, **underrätta ägaren** om rensningen berör hans mark samt **anmäla** till Länsstyrelsen om fisket kan skadas. I fisket ingår även kräftor och musslor.

Skyldigheter fortsatt:

- enligt 2 kap 2 § MB, **skaffa sig den kunskap som behövs** med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada och olägenhet samt **använda bäst möjliga teknik**
- bedriva den **egenkontroll** som framgår av 26 kap 19 §
- **anmäla ändring av styrelsen till Länsstyrelsen eller Lantmäteriet**
- iaktta bestämmelserna i 9 kap om rensmassorna innehåller föroreningar (kommunen)
- hålla **samråd** enligt 12 kap 6 § MB, om rensningen väsentligt skadar naturmiljön
- söka **dispens från fridlysningsbestämmelserna** i artskyddsförordningen(2007:845) om så krävs

Artskyddsförordningen 4§

I fråga om vilda fåglar och i fråga om sådana vilt och levande djurarter som i bilagan till denna förordning har markerats med N eller n är det **förbjudet att**

1. avsiktligt fånga eller döda djur
2. avsiktligt störa djur särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats

Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Artskyddsförordningen 14§

En dispens får ges endast om:

1. det inte finns någon annan lämplig lösning,
2. om dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, och
3. dispensen behövs
 - a) för att skydda arter
 - b) för att undvika allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
 - c) av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,

Alltså: punkt 1 och 2 ska vara uppfyllda samt ett av skälen under punkt 3 ska väljas

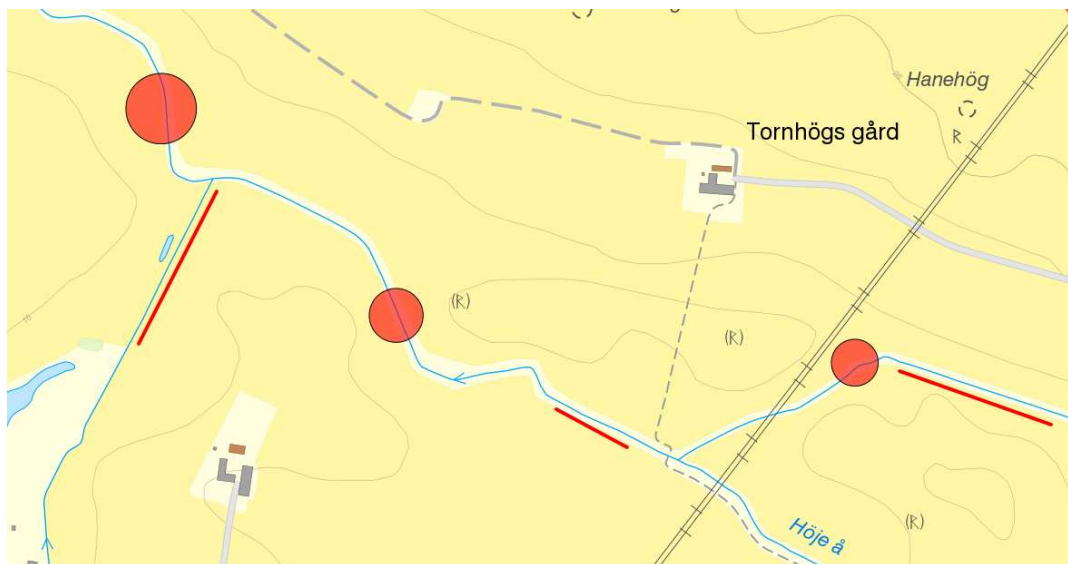
Länsstyrelsens roll

- Ta emot anmälan
- Hantera anmälan samt dispenser
- Skriva beslut och förelägga om försiktighetsmått alternativt villkor
- Rådgivande och stöd
- Tillhandahålla material (i viss mån)

Exempel på försiktighetsmått:

- Åtgärderna skall behovsanpassas. Det är bättre med punktinsatser årligen än genomgripande rensningar med längre intervall.

- Rensmassorna läggs upp och planas så att inte landskapsbilden eller värdefulla biotoper för djur- och växtarter skadas och så att allmänhetens tillträde inte påverkas negativt.

Exempel på försiktighetsmått fortsatt:

- Rensning av vattendrag bör utföras under lågvattenföring (normalt under juli-september) för att minimera grumling med hänsyn till fisket samt häckningsperiod för fåglar och lekande groddjur (,
- Bottenstrukturer av sten, grus och sand bör sparas eftersom dessa utgör potentiella lek- och uppväxtområden för många vattenlevande arter.
- Sandiga/grusiga bottnar med inslag av finare sediment är den tjockskaliga målarmusslans och flodpärlmusslans hemvist, stor försiktighet bör tas i dessa partier (artskyddsförordningen).
- Buskar och träd längs vattendraget bör sparas, minskar erosion, motverkar igenväxning, gynnar biologisk mångfald och minskar rensningsbehovet.

Exempel på beslut

www.lansstyrelsen.se/skane

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

1(4)

2012-08-08

535-4331-2012
1270

Vår referens

Miljöavdelningen
Fiske och vattenvårdsenheten
Therese Eklund
044/040-25 24 30Holger Olin
Ullstorp 157
273 94 Tomelilla**Beslut angående anmälan enligt 11 kap. 15 § miljöbalken om rensning av "Norra Kverrestad-Ullstorps dikningsföretag av år 1923" samt fortsatt rensning på fastigheten Ullstorp 132:3 och Ullstorp nr 14 dikningsföretag av år 1950****Beslut**

Länsstyrelsen beslutar att förelägga Norra Kverrestad-Ullstorps dikningsföretag av år 1923, med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken (MB), att vid rensningsarbeten enligt rubrik, se aktuell sträcka på bifogad karta, vidta följande försiktighetsmått.

- Grävning i vattendraget får inte genomföras före den 1 juni eller efter den 30 september 2012
- För den del där ingen förrättning finns upprättad gäller att rensningen inte får ske djupare än till hårbotten
- För de delar där det finns en förrättning (Norra Kverrestad-Ullstorps dikningsföretag av år 1923 samt Ullstorp nr 14 dikningsföretag av år 1950) ska arbetena utföras utefter i tillståndet (förrättningen) inmätta fixpunkter
- Rensningen får inte ske i strid med åberopat tillstånd
- Maskiner som används vid grävningsarbetet ska vara utrustade med sådan teknik som medför att hårbotten inte påverkas av rensningen samt att profilerna enligt förrättningarna kan hållas
- Endast detritus och lösa sediment i enlighet med av er i anmälan angivet material får rensas bort
- Buskar och träd längs vattendraget ska lämnas kvar i görligaste mån

Detta beslut gäller "Norra Kverrestad-Ullstorps dikningsföretag av år 1923" samt delar av "Ullstorp nr 14 dikningsföretag av år 1950" i Skåne län.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Plusgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 25 00	6 88 11-9	skane@lansstyrelsen.se	www.lansstyrelsen.se/skane
291 88 Kristianstad	Ô Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 25 00	5050-3739		

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

2(4)

2012-08-08

535-4331-2012
1270**Redogörelse för ärendet**

Norra Kverrestad-Ullstorps dikningsföretag av år 1923 inkom via Holger Olin den 28 februari 2012, till Länsstyrelsen, med en anmälan gällande planerade rensningsåtgärder i Norra Kverrestad-Ullstorps dikningsföretag av år 1923 samt delar av Ullstorp nr 14 dikningsföretag av år 1950 och ytterligare rensning på fastigheten Ullstorp 132:3 vilken inte är en del av något dikningsföretag. Kompletterande uppgifter inkom den 4 och 7 juli 2012. Anmälan avser rensning av vattendraget enligt till beslutet bifogad karta. Vattendraget kommer inte att fördjupas eller bräddas.

Rensningsarbetena kommer att utföras under augusti till september 2012. En förutsättning för att kunna genomföra arbetena är att det råder lågvatten i ån. Berörda markägare är informerade, dikningsföretaget har hållit stämma. Vad gäller Ullstorp nr 14 dikningsföretag av år 1950 så har Anders Norling, representant från dikningsföretaget, kontaktats och gett sitt godkännande.

Entreprenören som anlits anger att profilerna inte kommer att överskridas. Han kommer inte heller att ta bort vegetation från kanterna. Det är främst sediment och växtlighet som kommer att rensas bort. Rensmassorna bredds ut och avjämns på fältet söder om ån. Senaste rensningen genomfördes i september 1997.

Länsstyrelsens bedömning

De aktuella rensningsarbetena utgör underhållsåtgärder i två tidigare tillståndsgivna vattenanläggningar samt i ett anslutande dike för att bibehålla dess djup och läge. Om rensningsåtgärden kan skada fisket råder anmälningsplikt enligt 11 kap. 15 § MB. Länsstyrelsen har då möjlighet att förelägga om försiktighetsmått för att minimera miljökonsekvenserna av rensningsarbetet.

Länsstyrelsen beslutar att angivna försiktighetsmått, ska vidtas vid utförandet av åtgärderna för att undvika negativ påverkan på vattenmiljöerna. Med hänsyn till fiskeintressena får grävningsarbeten inte utföras före den 1 juni och efter den 30 september, oavsett vattenståndet i vattendraget. I Örupsån som diken mynnar i finns bland annat både Öring och Elritsa därför är det olämpligt att gräva i vattendrag under september till maj då detta skapar grumling som på våren stör ynglen i vattendraget. Buskar och träd binder kanterna och minskar erosionen till vattendraget vilket i sin tur minskar rensningsbehovet. Det är därför viktigt att dessa får vara kvar.

Grävmaskiner eller liknande som används vid åtgärden skall vara utrustade med sådan utrustning att hårdbotten inte påverkas av rensningsarbetet samt så att profilerna i tillståndet inte överskrids. Norra Kverrestad-Ullstorps diktningföretag av år 1923 ska via Holger Olin, som ansvarig verksamhetsutövare, se till att samtliga entreprenörer som utför arbetet får ta del av detta beslut samt det tillstånd som ligger till grund för åtgärden inklusive de fixpunkter som utgör referensen till tillståndet.

Beträffande uppläggning av rensmassorna skall berörd kommun kontaktas med hänsyn till bestämmelserna i 9 kap. MB.

Med hänsyn till arbetenas omfattning ska "Norra Kverrestad-Ullstorps diktningföretag av år 1923" informera Länsstyrelsen vid eventuellt uppkomna klagomål.

Vid rensningar i vattendrag är Miljöbalkens hänsynsregler generellt giltiga. Hänsynsreglerna behandlar bland annat verksamhetsutövarens kunskapskrav, försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik. Den som ansvarar för verksamheten bör fortlöpande kontrollera rensningen under arbetets gång.

Broschyr med utförligare information om rensningar kan hämtas hem från Naturvårdsverkets hemsida eller beställas hos Distributionstjänst på tfn 08-550 949 80.

Detta beslut kan överklagas hos Växjö Tingsrätt, Mark och miljödomstolen, enligt nedan.

Therese Eklund

Bilagor

Kartor över planerade åtgärder

Kopia till

Anders Norling, Ullstorp Solbacka, 273 94 Tomelilla
Miljö- och byggnämnden i Tomelilla kommun (e-post)
Akten

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Om ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska ni skriva till Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen. **Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning, så bör ni skicka med detta. Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning. Behöver ni veta mera om hur ni ska överklaga kan ni kontakta Länsstyrelsen tfn 040-25 20 00 (växeln).

Tack för att ni lyssnade

Frågor

